

Efektivní sklizeň slámy pomocí lisů

Příkladem toho, že zemědělství podléhá vývoji a změnám, je využití slámy. Zatímco v minulosti představovala sklizeň slámy operaci z nutnosti a sláma se hromadila na stozích, v současnosti se jedná o materiál se značnou hodnotou. V zemědělském podniku neslouží jen k podestýlce, ale někdy i jako přídavek krmné dávky. Anebo pak je možné se slámou obchodovat, přičemž v takovém případě je jako volně ložená prakticky nevyužitelná. Vhodnější je slámu sklidit do balíků svinovacím lisem, přičemž často jsou takové balíky pak uskladňovány v seníku, kde nejsou ovlivňovány působením počasí.

Petr Beneš

Sklizeň suché hmoty do balíků má také výhodu v tom, že existuje přesný přehled o množství materiálu po celý rok. Slámu, zbývající navíc, je možné prodat. Výrobce svinovacích lisů, které mají na našem trhu úspěch, je také firma Pöttinger. Své lisy na kulaté balíky nové generace Impress nabízí v mnoha variantách tak, aby si vhodně provedení mohl vybrat každý zákazník.

Speciály na suchou hmotu

Nároky praxe na zkrácení slámy v průběhu sklizně jsou různorodé. Díky tomu má Pöttinger své lisy Impress v nabídce zcela bez řezacího ústrojí, či jen s polovičním množstvím anebo s plnou sadou nožů. Lisy první skupiny představil tento specializovaný výrobce jako poslední: jedná se o dva modely Impress 155 V a Impress 185 V.

Tyto lisy vyvíjeli inženýři v Grieskirchenu speciálně pro sklizeň suché hmoty, a tedy bez řezacího ústrojí. Zároveň si díky tomu mohli dovolit zvýšit průchodnost hmoty tak, že lis vybavili novým plnicím rotorem, který nahradil doposud využívaný řezací rotor. Do variabilní lisovací komory tak proudí ještě větší množství hmoty, o jejíž plynulý zpracování je postaráno díky zrychlení pohybu pásů v komoře o dvacet procent. Lis Impress 155 V umí formovat balíky o průměru od 0,8 do 1,55 m, lis Impress 185 V pak s průměrem od 0,9 do 1,85 m. Speciální systém pak dovoluje uživateli lisu předvolit si až šest různých stupňů utužení jádra balíku – plynule na základě rozličných parametrů.

Menší počet balíků znamená úspory

Pro zemědělce, kteří chtějí slámu současně se sklízni do balíků zkracovat na požadovanou délku, jsou vhodné lisy Impress s řezacími ústroji. Ve verzi Impress Master mají poloviční počet šestnácti nožů, v provedení Pro pak řezací ústrojí s plnou sadou nožů a kompletní výbavu. Zároveň je možné vybírat mezi lisy s variabilní (Impress V) a pevnou (Impress F) komorou.

Lisy Impress v provedení Pro disponují dvaatřiceti noži s oboustranným ostřím Twin Blade. Řezací ústrojí je vyvinuté nově. A to tak, aby byl zajištěn řez píce až ke krajům balíku; díky vysokému počtu nožů lze zkrátit nejen zavadlou hmotu, ale také slámu na řezanku o teoretické délce jen 36 mm. Moderní konstrukce lisovací komory zaručuje, že balíky i z takto jemně nařezaného materiálu si spolehlivě zachovávají svůj tvar.

Z krátké řezanky je také možné vyprodukovat těžké balíky s velkým množstvím hmoty a menší počet balíků z pole snižuje náročnost na manipulaci, náklady na dopravu i na prostor při skladování. Také potřeba sítě či fólie je nižší. Firma Pöttinger udává, že při osazení dvaatřiceti noží se dosahuje o patnáct procent vyšší hmotnosti balíků než u řezacího ústrojí se šestnácti noži.

Samostatné jištění nožů

Krátká řezanka slámy pak ve stáních skotu vyniká svou značnou nasávací schopností. Lis s řezacími ústroji je zároveň lepší variantou pro sklizeň krátké slámy než samojízdná sklízecí řezačka. Požár řezačky si nikdo nepřejí a lis pracuje bez ztrát slámy. Ani případný výskyt kamenů ve hmotě jej nezastaví; řezací ústrojí

Aktivní sběrač dokáže zajistit plynulý sběr jakéhokoliv materiálu, i krátké a lámavé slámy. Je doplněn výškově nastavitelným nárazovým plechem s předsazeným vkládacím válečkem a vodicími pruty. Dva aktivně hnané šnekové dopravníky zajišťují rovnoměrné vedení materiálu do lisovací komory

Foto Petr Beneš

a nože jsou chráněny před poškozením kameny a cizími předměty nonstop jištěním. Každý nůž je samostatně jištěn před poškozením či zlomením. Při vniknutí kamene do řezacího ústrojí se nůž může zdvihnout nahoru a cizí předmět pak propadne na strniště. Takto je také prodloužena životnost nožů.

V případě opotřebení ostří je možné každý nůž v nosníku otočit a v průběhu několika minut lze pokračovat v práci opět se shodnou kvalitou řezu. Nově vyvinutý nosník nožů je možné z uložení vytáhnout na levou stranu lisu, kde jej má obsluha ideálně „nachys-

Byť zcela nové konstrukce, pracují svinovací lisy Impress firmy Pöttinger naprosto spolehlivě. Na obrázku souprava s traktorem New Holland při testovacím provozu na pozemcích ZD Skály ještě před uvedením na trh

Foto archiv

taný“ tak, že všechny úkony může provádět pohodlně ve stoje. Není tedy zapotřebí lézt do lisovací komory.

V období mimo sklizeň slámy otevírají rotor Liftup a řezací ústrojí možnosti využití lisu Impress ke sklizni zavadlé hmoty s vázáním do sítě či fólie. Tato provedení lisů firmy Pöttinger se vyznačují velkou flexibilitou využití.

Důkladně prověřená konstrukce

Ve chvíli, kdy firma Pöttinger své nové lisy Impress uvedla na trh, již měly za sebou tisíce balíků, sklizených v rámci intenzivního

testovacího provozu. Sklízela se především sláma, a to na polích v České republice u chovatelů, kteří lis vytěžovali až na hranici možnosti. Lisy, byť s novým konstrukčním pojetím, jsou díky tomu dokonale prověřené. Přitom právě jejich nové pojetí přináší řadu praktických výhod, jako je přímý tok hmoty a omezení ztrát materiálu odrolem.

Sběr hmoty z řádku zabezpečuje aktivní sběrač, který má u verze Impress Pro šířku 2,3 m. I v případě, že sklizená sláma bude krátká a lámavá, například z důvodu sucha, tak ji lis Impress bude bez problémů sbírat a lisovat do tvarově stálých balíků. Je to dáno tím, že v prostoru nad sběračem je doplněn výškově nastavitelný nárazový plech s předsazeným vkládacím válečkem a vodicími pruty. Nasazení v nejrůznějších podmínkách prokázalo, že je takto zaručen perfektní tok hmoty a rychlý sběr každého materiálu. Po obou stranách sběrače se

pak nachází dva aktivně hnané šnekové dopravníky, které se starají o rovnoměrné vedení materiálu do lisovací komory. Při sklizni slámy se navíc nechá nastavit plovoucí poloha sběrače, a to v osmi polohách.

Následně si hmotu přebírá rotor Liftup s opačným smyslem otáčení, než je běžné. Hmota je tak horní částí válce tangenciálně dopravována do lisovací komory, přičemž o rovnoměrné plnění komory se stará dopravní kanál o velké délce. Díky novému rotoru Liftup se také citelně snižují nároky na řidiče traktoru, který nemusí řízením neustále kompenzovat nepravidelnosti ve tvaru řádku. I tak dochází k rovnoměrnému plnění komory v celé její šířce a lisy Impress dokážou formovat pravidelný balík.

Hvězdicový válec, osvědčené řešení

U lisů Impress v provedení Pro je válec vyroben z hvězdic o síle deseti milimetrů, uspořádaných hustě vedle sebe. Válec tak zajistí precizní řez u suché i zavadlé hmoty, kterou vede přes nože Twin Blade. U lisů Impress v provedení Master se o plnění lisovací komory materiálem stará válec s dvojitými hvězdicemi o síle šesti milimetrů. Oba válce mají uspořádání do V, podporující rovnoměrný přísun materiálu do lisovací komory.

Nový princip plnění lisovací komory má ještě další přednosti. Čisticím válcem odrolené části nevypadávají na strniště, ale zpátky do proudu hmoty v lisu. Cenné části hmoty, jako například lístky u jetelovin, jsou díky tomu také plně využité. ■

Jednou z věcí, které si všichni dosavadní uživatelé lisů Impress firmy Pöttinger chválí, je perfektní tvar balíků a jejich tvarová stálost

Foto archiv

— inzerce —

